

Hamlet

- Autor: William Shakespeare
- Literární žánr: tragédie
- Literární druh: drama
- Časoprostor: přelom 16. a 17. století (život Shakespeara); Dánský hrad Elsinor
- Kontext autorovy tvorby (v jakém období působil): 16. a 17. století
- Kompozice: chronologická (5 dějství)

Životopis autora

- Významný anglický básník a dramatik
- Klíčová postava evropského dramatu a humanismu
- Psal hlavně komedie a historické hry
- Jeho díla zdůrazňují lidskou opravdovost a mravní integritu
- Spolumajitel divadla Globe, po jeho vyhoření se vrátil do rodného města
- Další dílo: Romeo a Julie (nejznámější)

Formální znaky

- Dramatické dílo napsané ve formě divadelní hry.
- Obsahuje dialogy mezi postavami a je určeno k inscenaci na divadelních jevištích.
- Hra je rozdělena do pěti jednání, což je tradiční divadelní struktura, kterou Shakespeare používal ve svých dílech.
- Jednání se dělí na scény, které se odehrávají na různých místech a obsahují dialogy mezi postavami.
- Veršovaný text "Hamlet" je napsán ve verších, především v pentametu jambickém, což je typický formát pro Shakespeareovské drama.
- Veršovaný text je často používán pro dialogy mezi postavami a pro výraznější pasáže.
- Hra obsahuje mnoho monologů, kdy se postavy obrací přímo na publikum a vyjadřují své myšlenky, pocity a úvahy.

Postavy

- Hamlet – dánský princ, spravedlivý, hrdý a chytrý, filozofuje.
- Claudius – bratr zavražděného krále, zákeřný, ctižádostivý.
- Gertruda – Hamletova matka, vnitřně rozpolcená.
- Horatio – Hamletův přítel, čestný a spravedlivý.
- Polonius – králův komoří, podlézavý, otec Ofélie.
- Ofélie – Hamletova láska, skrývá city k Hamletovi, protože je zbabělá.

Jazykové prostředky

vesměs spisovný, místy nespisovné a archaické koncovky a výrazy, řečnické otázky, zvolání

Témata, motivy

- Hamletova pomsta za vraždu vlastního otce, kterou spáchal Hamletův strýc
- Touha po moci, chtíč pomsty, úvahy o lidském životě a existenci

Tropy a figury

- Epiteton – smutek malovaný
- Synekdocha – bez srdce tvář
- Personifikace – výplod času; žár a jiskra její mohou doznat změny
- Metafora – v samém jádru lásky doutná knot

Obsah díla

Dánský král zemřel za podivných okolností. Na hradbách hradu Elsinor se zjevuje jeho duch, který svému synovi Hamletovi prozradí, že ho zavraždil Hamletův strýc a králův bratr Claudius. Ten nalil královi během spánku do ucha jed a díky svatbě s královnou se z něj stal nový král Dánska. Hamlet chce svého otce pomstít a aby zmátl své okolí, předstírá šílenství. Aby se ujistil o vinně svého strýce, s pomocí kočovných herců zinscenuje divadelní představení, jehož děj přesně zobrazuje otcovu vraždu, čímž vyděsí Claudia. Důležitým momentem je smrt nejvyššího komořího a Claudiova přívržence Polonia, otce Hamletovi milované Ofélie. Hamlet ho náhodně zabije, když Polonius stojí za závěsem v ložnici královny a naslouchá. Claudius se chce Hamleta zbavit, proto ho posílá spolu s bývalými spolužáky do Anglie. Hamlet tuší léčku, zmocní se tajně dopisu, v němž se žádá o jeho smrt, a pozmění ho. Výsledkem je, že jsou zabiti jeho dva společníci, Claudiovi špehové. Hamlet se vrací do Anglie, kde se na hřbitově setkává se svým přítelem Horaciem a hrobníky, kteří právě vykopávají hrob pro Ofélii, jež se z nešťastné lásky k Hamletovi pomátla a utopila. V tu dobu se z Francie vrací Oféliin bratr Leartes, aby pomstil otcovu smrt, je však využit Claudiem. Dojde k souboji mezi ním a Hamletem. Ačkoliv se Hamletovi podaří zvítězit, je zraněn Leartovým otráveným rapírem a pomalu umírá. Před smrtí stihne zabít krále a je svědkem matčiny smrti, když vypije pohár otráveného vína původně určeného pro něj. V poslední chvíli také zabraňuje sebevraždě Horatia, neboť je jediným svědkem schopným objasnit celý tragický příběh.

Další autoři působící v tomto období (16. a 17. století)

- Miguel de Cervantes – Don Quijote
- Francis Bacon – Filozof a esejista